

ПОЧЕСНА МІСІЯ - БУТИ ПРОВІСНИКОМ МИРУ

Перші бойові дії підрозділів Збройних сил України на Балканах відбулися в липні 1992 року. З квітня 1994 року починається окрема сторінка бойової діяльності українських бойових підрозділів. 19 квітня до Сараєво прибув 60 окремих спеціальних батальйон ЗС України (УКРБАТ-2), який 24 квітня разом із оперативною групою 240 осіб, підрозділами ЗС Великобританії, Франції, Норвегії, Росії та Єгипту увійшов до зони активних бойових дій між сербськими та мусульманськими підрозділами в анклаві Горажде. Почесну миротворчу місію в числі інших військових ніс наш земляк, який нині працює інспектором центру пропаганди ГУ МНС України в Рівненській області капітан служби ЦЗ Микола ПРОКОПЧУК.

чук потрапив до першого складу. У повній бойовій готовності, зі зброєю, військовою технікою, кулеметами і спорядженням вони на військово-транспортно-літаковий вилетіли в напрямку Югославії. Довелося під час польоту робити вимушену посадку в Італії, оскільки можливості приземлитися на аеродром в Сараєво не було: мусульманські військові

В ОБЛОЗІ У ВОРОГА

Спеціальний батальйон "УКРБАТ-2" знову був у дорозі. Непроста переправа Балканськими горами зайняла близько доби. На швидкості БТРи мчали у бік мусульманського міста Горажде. Перевали, серпантини, величезна ймовірність потрапити під бомбування чи обстріл залишилися позаду. Бійців розмістили в триповерховій адміністративній будівлі колишнього заводу. Впродовж декількох днів тривали заходи виснажливих робіт з убезпечення об'єкта: була виставлена охорона, копали траншеї, солдати наповнювали мішки піском і камінням й укріплювали стіни, виставляли кулеметні точки тощо. Для мирного населення українські миротворці відразу ж роздали привезені продукти, їжу та ліки.

- Уже через декілька днів ми потрапили в неприємну пригороду, - продовжує Микола Миколайович. - Командири чети (військового мусульманського підрозділу) виставили нашому командуванню умову: якщо серби не заберуть важку артилерійську і танкову техніку та не перестануть блокувати місто Горажде, українські миротворці будуть у них в заручниках. Та більше того - вони щоденно вбиватимуть одного з нас. Наступного ранку мусульманські снайпери вбили першого бійця: ним виявився наш земляк зі Здолбунова. Та відступати було нікуди. Як і годиться, ми несли службу: стояли на посту, змінювали караули. Емоції були оголені неймовірно, закінчувалися вода і продукти. Ми мало між собою спілкувалися й майже не порушували теми смерті однополчанина. Не хотілося вірити, що в мирний час може загинути юнак, якому не виповнилося й 22-х років. Та все, дякувати Богу, минулося. За тиждень після відповідних домовлень міждержавними сторонами, мусульмани облогу припинили.

Середночі командування оголосило відхід. Під покровом темряви на військовій техніці бійці вирушили в дорогу. Про місце призначення знало тільки командування. Як з'ясувалося пізніше, керівництво ООН відправило бійців "УКРБАТ-2" на відпочинок для відновлення сил і недопущення стресових ситуацій. Два тижні бійці цього елітного підрозділу провели на березі Адріатики, в місті Спліт у Хорватії. Уже звідти Микола написав першого листа додому, в якому й розповів рідним, що вже місяць перебуває на території Югославії в рамках миротворчої місії від України.

ЖИТТЯ ЗАРАДИ ЖИТТЯ

На початку червня 1994 року підрозділ було перекинута з Горажде до м.Гліна. Бійців відправили на блокпости, де вони й несли цілодобову службу. Капітан Прокопчук каже, що найтяжче було звикнути до тамтешнього клімату. Перепади температури - від 40 градусів тепла вдень і до мінус одного вночі - подекуди вибивали з колії. Однак коли акліматизація завершилась, усе стало на свої місця. Звичка згодом виробилась і до постійної готовності дати озброєний відсіч нападникам, і неможливості відлучитися з військового об'єкта, оскільки все навколо було заміноване, і сум за рідними та близькими був не таким гострим...

- Як би там не було, я пишуся, що мені випала нагода побувати миротворцем на території держави, де тривали воєнні дії. Не могу забути очі жінок, дітей, літніх людей, які з надією дивилися на нас. Вони як і ми хотіли, щоб врешті-решт припинилася стрілянина за землею, релігійні уподобання та образи, які несуть смерть і розруху в їхній рідній країні. Я тішуся, що стріляти мені доводилося винятково в цілях захисту. Попереджувальні постріли в повітря завжди були дівим заходом для недопущення на-

паду й розвитку бойових дій із фатальними наслідками.

Через вісім місяців Микола повернувся додому. Мати, плачучи, пригорнула змужнілого сина до себе. Вона не могла натішитися, що її радість, втіха й допомога знову поряд. Жінка не насмілилася навіть дорікнути синові, що той, ризикуючи життям, спершу приховував правду про місце перебування, ніс службу в гарячій точці заради встановлення миру, збереження людських життів і встановлення справедливості.

До слова, за заслуги перед Батьківщиною Миколою Прокопчуком нагороджено медаллю ООН "На службі миру", медаллю "Захисник Вітчизни" (згідно з Указом Президента України) та нагрудним знаком "Учасник бойових дій".

ТАЛАНТ БУТИ КОРИСНИМ

Службу на контрактній основі Микола Прокопчук продовжив у 13-му армійському корпусі. Швидко сплинули три роки. У той час саме створювався батальйон МНС у Городищі, куди й він перейшов на посаду старшини рятувальної роти. У 2005-му році Миколою Миколайовичем запросили на роботу до Головного управління МНС України в Рівненській області до центру пропаганди. Капітан служби ЦЗ один із кращих прес-офіцерів цього підрозділу. І хоча кажуть, що незамінних людей не буває, але Микола Прокопчук - професіонал своєї справи, який завжди володіє цікавою й достовірною інформацією про події в області. Він завжди готовий допомогти в підготовці неупереджених матеріалів, за що й користується заслуженим авторитетом серед численних публікацій і матеріалів в обласних та центральних засобах масової інформації. А торік восени став членом Національної спілки журналістів України, що є підтвердженням фаховості вищого гатунку у сфері висвітлення роботи підрозділів МНС краю.

Олена КУЗЬМЕНКО

Його змушніння, як і тисяч інших юнаків Української держави, проходило в лавах Збройних сил України. Впевнений у собі, спортивний, міцної статури, він урочисто промовив Присягу на вірність рідному народові, на той час навіть не підозрюючи, що через якихось півтора-два роки потрапить у гарячу точку й під цілодобовим прицілом вишколених мусульманських стрільців виконуватиме завдання військових керівників із надання допомоги мирному населенню, яке стало заручником воєнних дій на території їхньої держави.

У грудні 1992 року Микола Прокопчук поповнив лави Збройних сил України. Спершу проходив спеціальну підготовку на водія-механіка БТР-80 у Чернівецькій області. Через три місяці був переведений до війська спеціального призначення в Чернівцях. Навесні 1994-го командування оголосило про відбір кращих строківників для виконання миротворчої місії на території Югославії, де на той час велися бойові дії між сербськими й мусульманськими загонами. До когорти кращих потрапив і Микола. Почалися рутинні будні в навчальному центрі з підготовки військ спеціального призначен-

ня для участі в миротворчій місії, який розташовувався в Бердичеві. Надлюдські фізичні навантаження, військова підготовка, стрільба з усіх видів зброї, термінова передислокація по декілька разів на тиждень, вивчення іноземної мови; складна медична та психологічна підготовка - це той неповний перелік, який змушував бійців спецпідрозділу вдень і вночі бути готовими виконувати навчально-бойові завдання. З юнаками працювали кращі психологи, мовознавці й лікарі з Києва та Львова. Вони готували їх до зустрічі з ситуаціями, які нестимуть у собі загрозу, що подекуди межуватиме з каліцтвами і смертю.

МІСЦЯ СЛАБОДУХОСТІ Й БОЯГУЗТВУ НЕ БУЛО

Отож за результатами ретельного добору для участі в миротворчій місії на території Югославії з батальйону Миколи Прокопчука потрапило лише троє чоловіків. У квітні після тримісячної підготовки о п'ятій ранку надійшла команда приготуватися до вильоту. Військові автомобілі доправили бійців на Житомирський аеродром. Прокоп-

чук потрапив до першого складу. У повній бойовій готовності, зі зброєю, військовою технікою, кулеметами і спорядженням вони на військово-транспортно-літаковий вилетіли в напрямку Югославії. Довелося під час польоту робити вимушену посадку в Італії, оскільки можливості приземлитися на аеродром в Сараєво не було: мусульманські військові невпинно обстрілювали летовище. Тільки після домовленості представників ООН з ворожими до сербського народу мусульманськими пілотами отримали "добро" на продовження польоту на Балкани та безперешкодну посадку в аеропорту Сараєво.

- Нам про жорсткий обстріл аеродрому, на який прямував наш літак з бійцями та військовою амуніцією на борту, звісно ж ніхто не повідомляв, - каже капітан Прокопчук. - Про це дізналися значно пізніше. А про те, що ми майже на місці, стало зрозуміло відразу. Ще в ілюмінаторі я побачив зруйновані будинки від бомбувань і обстрілів. Летовище охороняли військові інших країн. Після приземлення французи показали нам напрямки руху. Без зупинень, з інтервалом у 5-6 секунд ми добралися до будівлі аеродрому. Вже тоді командир підрозділу закликав командирів інших підрозділів, які мали бути в районі. Ми мали повернутися в Україну. Він зауважив, що за це одного покарання ані законодавством України, ні військовими статутами не передбачено. Звісно ж, ніхто з бійців не відмовився від несення служби на території Югославії, адже місця слабодухості й боягузтва в українських військах не було.